



ФАИЛ ШӘФИГУЛИН

ТУН

КОМЕДИЯСЕ

Фаил Шәфигуллин - Тун КОМЕДИЯСЕ -

Хикәя тексты 1985 елгы «Ак маңгайлы
бүреләр» китабыннан алынды.

Сканлау, текстны тану, укып чыгу һәм
китап калыбына күчерү Заһир Г. Хәсән
тарафыннан башкарылды.

9.11.2017

Казан

Яңа ел кичәсендә (ахир дусларым Тәфкил белән Зәбих авылга киткәннәр иде) мин — сарык, Газимжан аю булып киендек.

Кичә тәмамланыр алдыннан Кыш бабай булып киенгән местком рәисе Фәтхиев миңа чылтырап уята торган сәгать, ә Газимжанга тун бүләк иткәч, күзләрем шарланды да калды. Егылып китәм дип торам. Ничек инде? Кай төшем ким Газимжаннан? Эх, Тәфкил белән Зәбих булса шунда!.. Фәтхиевнең мунчала сакалын тартып өзәр идек... Кара син аны, ә! Газимжан, имеш, клуб кичәсендә генә түгел, мәктәптәге чыршы бәйрәмнәрендә дә аю булып уйный... Житмәсә, аның артистлык маһирлыгы да бар, имеш...

Шул рәвешчә сайрап маташканын тыңлап-тыңлап тордым да, түзмәдем, Фәтхиевне караңгырак почмакка китереп кыстым.

— Бер дә дәрәс эшләмәдегез инде, иптәш Фәтхиев, тунны Газимжанга биреп. Биргәч, биләнкеле хезмәткәргә бирергә кирәк иде, - мин әйтәм.

— Кем ул биләнкеле хезмәткәр? - ди Фәтхиев, көлеп.

— Әйтик, менә мин. Кайчаннан бирле радикулит белән жәфаланам.

Күрәм, Фәтхиев икеләнә башлады. Тимерне кызуын-

да сугып калырга кирәк.

— Кеше арасында яхшы түгел бит, иптәш Фәтхиев, бирегез миңа да тун, ә!!

— Тун бер генә иде бит, Нәбиев, - ди Фәтхиев. - Газимжан алдынгы, тырыш хезмәткәр, аннары гаиләсе дә ишле... Минем теләк буенча гына эшләнгән эш түгел ич, профсоюз жыелышы шулай карар кылды...

— Анда минем эшем юк, тун бирәсеңме, юкмы?.. Бирмәсәң, иптәшләр судына гариза язам.

— Ничек дип язасың?

— Фәтхиев, тунны сарык булып уйнаган кешегә бирәбез, дип әйтте дә соңыннан үзенең аю булып уйнаган эшнәсенә бирде, дим.

— Сиңа кем ышана?

— Әнә, Тәфкил белән Зәбих әйтеп тора.

— Бар, Нәбиев, кайт, ял ит, исерек бугай син...

Битемә кан йөгәрде, тамак төбөндәге кимерчәкләр шыгырдашып алды.

Абына-сөртөнә, кызарып-бүртенеп өйгә кайтып, гариза яздым да икенче көнне иптәшләр судына йөгәрдем. Судьяга хәлне төшендереп бирдем. Шулай-шулай, мин әйтәм, минем шаһитларым бар. Ягъни Тәфкил белән Зәбихны күздә тотуым инде.

Дусларым чыннан да судка килергә бик теләп риза булды. Тәфкил: «Яңа ел кичәсендә Фәтхиев тунны сиңа бирәбез диде, вәссәлам», - дип, гуаһ буласын шәрран ярып әйтте.

— Нәбиевкә бирми, кемгә бирсен, кәжә, ягъни сарык булып уйнаган ич ул! - дип, Зәбих тә Тәфкил сүзләрен куәт-ли-куәтли, жиңнәрен сызганып мине яклаячагын белдерде. Без төннең-төн буге Газимжанның тетмәсен тетеп, тун турында сөйләшеп, киңәшләшеп төрле планнар корып, сыйланып утырдык...

— Судта иң элек минем гаризаны укыдылар. Аннары

Газимжан, аннары Фәтхиев торып сөйләде. Алар, билгеле инде, икесе дә сөйләшеп килгәннәр, авызларын ера-ера икесе дә бер үк сүзне кабатладылар. Мин, әлбәттә, үземне якладым. Бераздан залга Зәбихне чакырып керттеләр.

— Фәтхиев Хәкимжанның тунны Нәбиев Вилданга бирәбез дигәнән ишеттегезме? - дип сорады судья Зәбихтән.

— Ишетмимме сон, ике колагым белән дә ишеттем! - диде Зәбих, күзләрен дә йоммыйча.

— Ни өчен бирәбез диде соң Фәтхиев аңа тунны?

Зәбих:

— Ну... ни өчен... - дип сузды да нәүмизләнең миңа карады.

Мин, яхшы эшләгән өчен, дигән мәгънәне аңлатырга тырышып, бармагымны тырпайтып куйдым.

— Ну... Кәжә булып яхшы уйнаган өчен, - дип ярып салды Зәбих, карашын минем бармак очыннан түшәмгә күчереп.

Залга Тәфкилне чакырып керттеләр.

— Фәтхиев Хәкимжанның тунны Нәбиев Вилданга бирәбез дигәнән ишеттегезме? - дип сорады судья аңардан.

Тәфкил судьяның сорау жөмләсен хикәя жөмләгә әйләндерде:

— Мин Фәтхиев Хәкимжанның тунны Нәбиев Вилданга бирәбез дигәнән, ишеттем.

— Ни өчен бирәбез диде инде Фәтхиев тунны аңа?

Тәфкил күзләрен челт-челт йомгалап миңа карады. Мин тагын баш бармагымны күрсәттем...

— Ө-өшемәсен ө-өчен, - диде Тәфкил, берничә секунд тотлыгып торганнан соң, - куллары, бармаклары өшемәсен өчен...

Ул көнне өйгә соң гына кайттым. Мин кайтканда яңа тунын билбау белән буган Газимжан, бәләкәй фанер

яңа тунын билбау белән буган Газимжан, бәләкәй
фанер әржәсен дыңгыр-дыңгыр сөйрәп, балыкка китеп
бара иде.